

In 2050 moeten alle woningen in Nederland van het gas af zijn. Dat is een van de doelstellingen in het Nederlandse Klimaatakkoord. Bij nieuwbouw wordt in principe al geen gasaansluiting meer aangelegd maar de grote uitdaging is natuurlijk de omschakeling van bestaande woningen naar aardgasvrij.

De Oranjewijk en het Doeskwartier-West in Leiderdorp moeten op de schop in verband met de vervanging van de riolering en de gasleidingen. In combinatie met de plannen voor de Warmterotonde, een pijplijnnetwerk dat restwarmte uit het Rotterdamse havengebied via Leiderdorp naar Leiden zou gaan transporteren, gaf dat drie jaar geleden de aanzet om na te gaan denken over een alternatieve warmtevoorziening in de wijk.

In 2018 startte de gemeente met een project om samen met de bewoners te onderzoeken wat de mogelijkheden zijn om de stap naar een aardgasloze wijk daadwerkelijk te zetten. Eind 2019 kwam de Werkgroep Oranjewijk met het advies in te zetten op een collectief hoge temperatuur warmtenet. Om dit financieel haalbaar te maken, vroeg de gemeente een miljoensubsidie aan bij het Rijk in het kader van de Proeftuinen Aardgasvrije Wijken. In oktober 2020 werd bekend dat het Leiderdorpse subsidieverzoek was afgewezen waarmee ook het project in de ijskast werd gezet. Maar daarmee is het boek nog niet gesloten: de opgave om na te denken over de warmtetransitie in de wijk blijft staan.

In de serie 'Van het gas af' volgen het Leiderdorps Weekblad en Unity.NU sinds eind 2018 via een reeks krantenrubrieken en minidocumentaires hoe de Oranjewijk en het Doeskwartier-West de weg zoeken naar een aardgasvrije toekomst. In deze 17e en voorlopig laatste aflevering blikken we terug en vooruit met verantwoordelijk wethouder Rik van Woudenberg, projectleider Achmed Achbari en communicatieadviseur Suzanne van Noorloos.

De bij deze aflevering behorende minidocumentaire wordt uitgezonden op zaterdag 19 juni om 18.00 uur op televisie via kanaal 40 (Ziggo) of 1412 (KPN, Tele2, XS4ALL) en wordt herhaald tot maandag 21 juni 18.00 uur. De minidocu is ook te zien via www.unity.nu.

V.l.n.r. Projectleider Achmed Achbari, wethouder Rik van Woudenberg en communicatieadviseur Suzanne van Noorloos kijken tevreden terug op het project Oranjewijk.

Terugblik van de gemeente op Project Oranjewijk

‘We hebben hier enorm veel van geleerd’

INTERVIEW ■ Een drukbezocht inspiratiebijeenkomst vormde in september 2018 de publieke aftrap van het Project Oranjewijk, waarin de gemeente Leiderdorp samen met bewoners onderzoek deed naar de mogelijkheden om de Oranjewijk en het Doeskwartier-West van het gas af te krijgen. Toen was er de hoop dat rond deze tijd daadwerkelijk een start zou zijn gemaakt met de overstap naar een alternatieve warmtebron. Dat is niet gelukt. Nu, bijna drie jaar later, is duidelijk dat het projectgebied zeker niet het eerste deel van Leiderdorp zal zijn waar de gaskraan dicht gaat; het is zelfs waarschijnlijker dat het achteraan in de rij zal aansluiten. Toch staat de gemeente zeker niet met lege handen en kijken verantwoordelijk wethouder Rik van Woudenberg, projectleider Achmed Achbari en communicatieadviseur Suzanne van Noorloos tevreden terug. “We hebben hier enorm veel van geleerd”, zegt Van Noorloos. “En ook dat was een belangrijk doel van het hele proces.”

De Oranjewijk en het Doeskwartier-West waren de eerste wijken in de gemeente waar de mogelijkheden voor de warmtetransitie serieus onderzocht werden. Die keuze was zeker niet lukraak. In dit gebied moeten de riolering en de gasleidingen vervangen worden. Tegelijkertijd zag het er in 2018 nog naar uit dat binnen enkele jaren de Rotterdamse Warmterotonde een aftakking zou krijgen naar Leiden,

de ‘Leiding over Oost’. De heetwaterpijpleiding met restwarmte uit het Rotterdamse havengebied zou dan ook door Leiderdorp zou komen te lopen. Een alternatieve warmtebron lag daarmee voor het grijpen. Alle reden dus om te kijken of een warmtenet in de wijk een alternatief kon zijn voor gasleidingen. Want hoe mooi zou het zijn als gelijktijdig met het vervangen van de riolering ook de megaklus

van de warmtetransitie in de wijk geklaard kon worden. In 2019 werd echter duidelijk dat de Leiding over Oost ernstige vertraging opliep, later werd het hele plan voor dit tracé afgeblazen.

INZICHT

Voor het ‘Project Oranjewijk’ maakte dat in feite niet uit, vertelt projectleider Achmed Achbari, want het was helemaal niet de insteek om de wijk zo snel mogelijk klaar te stomen voor een aansluiting op de Warmterotonde. Waar het de gemeente om ging, was inzicht te krijgen in de manier waarop je het complexe vraagstuk van de warmtetransitie in een bestaande wijk met oudere woningen moet aanpakken. “We hebben van tevoren afgesproken met elkaar: het aardgasvrij maken van de wijk is geen doel op zich, het gaat om het leerproces. Bij de warmtetransitie heb je de bewoners hard nodig, zeker als het gaat om aanpassingen achter de voordeur. We zijn dit traject ingegaan omdat we het gevoel wilden krijgen van wat er leeft in een wijk, hoe je het beste kan samenwerken

met de bewoners. Kennis die we straks mee kunnen nemen in andere wijken.” Suzanne van Noorloos vult aan: “We zijn dit project gestart met de gedachte dat het een open proces moest zijn, met maximale participatie van inwoners. Daarom

‘Bij de warmtetransitie heb je de bewoners hard nodig, zeker als het gaat om aanpassingen achter de voordeur’

hebben we in september 2018 ook een inspiratiesessie georganiseerd; zo kregen de bewoners de kans om aan te geven waar ze zich zorgen over maken en welke kansen ze zien in de wijk.” In feite heeft de gemeente al vroeg

in het traject de focus op de Rotterdamse Warmterotonde bewust helemaal losgelaten, zegt Achbari. “We wilden met de bewoners een transparant proces doorlopen. Toen we eind 2018 aan slag gingen met de Werkgroep Oranjewijk (een meedenkgroep van een twaalfstal bewoners, red.) hebben we gezegd: ‘We willen samen met u kijken naar een alternatief voor de warmtevoorziening voor de Oranjewijk en de restwarmte uit Rotterdam is een optie’. Dus het wegvallen van die optie heeft het proces niet extra moeilijk gemaakt.”

GROOTSTE WINSTPUNT

De samenwerking met de Werkgroep Oranjewijk ziet de gemeente als wellicht het grootste winstpunt uit het project. Achbari spreekt zijn bewondering uit voor de werkgroepleden. “Tweeënehalf jaar lang kwamen ze om de week bij elkaar, altijd hebben ze met passie aan het onderwerp gewerkt.” De werkgroep bracht na een jaar van onderzoek, daarbij ondersteund door onderzoeksbureau DWA, eind december 2019 haar

